

Popolnoma negiben in dobesedno zlit s podlago sem ležal na hrbtu in čakal njeno prvo oceno poškodbe. Nasmešek mi je prilezel na usta, ko me je potolažila: "Krvav si, ampak mogoče niti ne bo potrebno šivati."

Kolikor mogoče hitro sva zapustila jamo in do doma sem celo sam vozil, do bolnišnice pa ni šlo več, ker so bile bolečine prehude. Na urgenci bolnišnice so si sledile vsemogoče preiskave. Diagnoza: pretres možganov in huda poškodba srednjega ušesa, če odrgnine in otekline po ostalih delih telesa niti ne omenjam. Posledice: glavoboli, delna izguba sluha ter nato šumenje v ušesih, tritedensko pljuvanje krvi, ki se je iz srednjega ušesa zlivala v ustno votlino, in mesec bolniške. Lobanja k sreči ni bila počena. Na glavo sem padel približno dva metra globoko. Če bi padel globlje, bi se padec lahko končal tudi tragično.

Zgodba se je srečno končala in tako nisem zamudil svoje poroke, čeprav sem bil uradno še na bolniški. Seveda so predvsem sodelavci hitro ugotovili, da je bila moja odločitev posledica padca kapnika na glavo oz. boljše glave na kapnik.

Anton Tramte: Brezno zlomljene noge

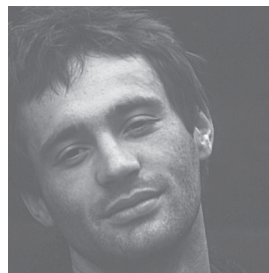

Tone, 1996.

Foto: Andrej Hudoklin

V jamarstvu se dogajajo nesreče kakor drugje. Ena od takih se je zgodila tudi meni. Spomladi leta 1991 sva z Andrejem Ravnohribom organizirala jamarski tabor na območju Travnega dola, kjer nam je domačin Franc Vidmar pokazal več neraziskanih jam. V dopoldanskem času smo si ogledali nekaj vhodov, popoldne pa smo se odločili, da gremo odpirat jamo v bližini mrhovišča pri Pajkežu. Šli smo po gozdu po zelo skalnatem terenu in nenadoma se mi je noga zagozdila v skalni razpoki. Ker sem bil otovorjen z jamarsko opremo, sem izgubil ravnotežje in nerodno padel. Ob tem sem si kar dvakrat prelomil kost pod kolenom. Takoj sem poklical na pomoč prijatelje, ki najprej niso mogli verjeti, kaj se mi je zgodilo. Andrej je bil takrat že jamarski reševalec, v kombiju pa smo imeli reševalna nosila. Najprej so mi imobilizirali nogo, potem pa so me skupaj dali na nosila. S težavo so me odnesli v kombi in me takoj odpeljali v novomeško bolnišnico. Poškodba noge je bila tako huda, da so me operirali in mi v kost namestili ploščico. Ko smo brezno čez dve leti raziskali, smo mu dali ime Brezno pri zlomljeni nogi.

Iztok Vilič: Vse moje ožine

Iztok v Bosni, 1984.

Foto: Marko Pršina

Po naravi sem suhec. Odkar pomnim sem se tlačil v vsemogoče odprtine. Luknje v starih drevesih sem preprosto oboževal. Na faksu sem bil na primer znan po tem, da sem na izletu v Pragi zlezal v avtobus skozi ozko okno za prezračevanje in tako rešil kolege pred strupenim mrazom, ker je šofer nekje obtičal. Nasploh imam ob različnih situacijah rad reklo, da sem se izvlekel »skozi šivankino uho«. In do prave veljave pride suhec v jamah. Jame imajo vsemogoče razsežnosti in ena od najzanimivejših so ožine. Ožina pač ni samo prehod. V njej se vedno zatakne in zaplete. Tako sem si zapomnil mnoge ožine, za nekatere pa nisem več povsem prepričan, da vem, v kateri jami sploh so.

Če se prav spomnim, se je začelo na Cvingerju. Med skalami blizu cvingerske jame smo našli bolj špranjo kot vhod v jamo in kmalu smo stavili, ali se da priti skozi. Noter sem prišel, ven so me zvelkli s hlačami na gležnjih, pico sem pa le dobil.

Bolj ko si suh, več imaš prostora. Včasih to pomeni manj garanja. V eni od jam pri Cinku smo našli obetaven prepih, zato smo začeli kopati. Po kakšni uri sem prišel skozi, Ivca, ki seveda ni debel, ampak močan, je čakala še nadaljnja ura garanja.

Včasih zna biti neprijetno. Kdorkoli se je tlačil v ožine, je gotovo izkusil tisti trenutek, ko te stisne. Ne, da ne moreš naprej ali nazaj, ampak se ne moreš niti premakniti. Prvič je to trenutek groze, kasneje veš, da pač še nisi našel prave lege telesa, nikoli pa nisi povsem ravnodušen. Zanimivo je bilo v Greznici. Na samem dnu je še ožina, ki po kakem metru ostro zavije. Seveda nas je zanimalo, kako se ožina nadaljuje. Spustil sem se z glavo navzdol, in ker sem imel karbidko na gurti, mi je le-ta bingljala okoli glave. In prav, ko sem se zagostil z rokami ob telesu, mi je ugasnila luč. Požrl sem toliko acetilena, da sem mislil, da bom lahko po potrebi bruhal ogenj.

Včasih se zgodi, da ti tudi v jami da kdo vedeti, da si nadležen gost. V eno od ožin sem ravno stlačil glavo in ramena, ko se je netopir odločil, da bi šel ven. Vztrajno se je zaletaval v ramo in mi cvrčal v uho. Gladko sem se moral povleči nazaj in spustiti domorodca mimo.

Najbolj slavna ožina naše generacije je gotovo Pizdica v Jojkinovcu. Gre za ozek in predvsem blaten prehod v pravi meander na stropu velike dvorane. Znana je predvsem po tem, da je Marko šel navzdol "direktisimo" po nategnjeni vrvi namesto po razmeroma udobnem meandru. Spodaj čakajoči smo se sicer spraševali, zakaj padajo cele zaplate blata,

kaj dela toliko časa in zakaj je totalno blaten, uganili pa nismo. Jasno nam je postalo šele, ko se je tudi vračal "direktisimo". In če je bil spust mala avantura, je bila vrnitev pravi podvig.

Pri vrnitvi skozi Pizdico se je najbolj zataknilo Ivču, saj nikakor ni mogel splezati skoznjo. Na pomoč mu je priskočil Marko, ki se je oprl v nasprotno steno in vlekel in vlekel, da ga je skoraj pretrgal na pol. Ko sta že skoraj obnemogla, je Ivč ugotovil, da je s popkovino vpet v spodnje pritrdišče.

Ožina pomeni težave in hkrati upanje, da boš našel svoj prehod v prekrasni novi svet.

*Ivan Lukšič v Pizdici. Marko že izven.
Foto: Andrej Hudoklin*